

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Libertis & eorum liberis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

De obsequiis a lib. patrono prestandis. Rubrica. VI.

LEX I.

Contra patronum. Quero utrum hec lex dicat veru sine nomine proprio, sine alio no libertus agat. gl. vacilat in hoc. Reuter ista est veritas, qd agere alieno noie. potest intelligi duob' modis. Uno modo nomine alieno, hoc est ex facto, qd ex alterius psona depedet, licet quis in iudicio agat suo nomine. z ita sumitur in l. furri. s. illud plane. s. de his qui no. mfa. Et isto modo libertus non potest intentare famosam actionem contra patronum. vt s. si tu. non gest. l. j. ff. de iniurijs. l. non solum. s. quemq. n. s. Alio modo alio nomine intelligitur. qui alieno nomine est in iudicio, vt procurator, vel curator, z similes. z tunc potest alieno nomine, vt l. questum. ff. de in ius vocan. Quero hic dicitur famosum. quid si tantum de facto infamat, z non de iur? Respon. idem vt l. honori. ff. eodem.

ADDITIO.

ALEX. C. Iudicio agat. Vide Bar. in s. qui alieno. d. l. furri.

LEX II.

Liberte. Legitime nupta liberta non prestat obsequium, hoc dicit.

LEX III.

Etiam qui pactione. Dare pecuniam pro liberatione, ins patronatus non perimit. h. d.

LEX IIII.

Imanumissori. Libertus non debet contra patronu vim, vel audaciam inferre, vel eum in ius sine venia vocare. h. d. Videbitis de hoc l. eod. l. ij.

ADDITIO.

AND. BARB. C. Si manumissori. z not. secundum Ang. cōtra arrogantes z maxime doctores quos detestatur Joan. And. in proe. vj.

LEX V.

Etiam liberis. liberis patronorum damus nateni debetur obsequiu z eis cōpetit ius revocandi libertos in seruitutem. h. d.

LEX VI.

Libertos. Liberti debent obsequium, z seruis cum patrono portabile, non duru z importabile. h. d.

LEX VII.

Equeliberis. Primogenitis, z filijs patroni debetur reuerentia, alias punitur libertus. h. d.

De libertis, & eorum liberis. Rubr. VII.

LEX I.

Non est. Qui ex necessitate manumittit, ius reuocandi in seruitutem non habet. hoc dicit ista lex.

LEX II.

Asallus committens feloniam, quod non noceat filijs antea natis.

Imanumissus. Proleui iniuria in faciendo commissa, libertus renouatur in seruitute, qd filijs postea natis, tunc nocet, z reuocatus in seruitutem ab his licentia principis ad libertate pro tunc non potest. h. d. No. qd quis pro leui offensa reuocatur in seruitutem. Not. qd factum patris non nocet filijs antea natis. Tertio no. qd factus est descensus auerim, s. d. reuocare gratia. z. Al. dicit, vinctius resurgitur, quā cadatur. De hoc ponit gl. versum Vergilij qd dicit vt in gl. Opp. j. de lib. can. l. sola. Sol. Ibi loquitur de leui offensa commissa in omittendo, sed hic in faciendo. Opp. secundo in auth. vt liberti decerent. s. illa. d. Sol. Dicit quidā, qd illa auth. hodie corrigi istam l. No. cōtra qz ibi loquitur quando patronus remittit patris natus. Opp. z videtur, qd delictum patris non nocet filijs, quia filij non sequuntur conditionem patris, sed matris, vt l. parum. s. de rei vendi. Solu. Intellige ibi de filijs, qui nascuntur ex ancilla ipsius patroni. Al. dicit qd erat talis conditio qd partus eius sequebatur, vt vidistis s. de ser. fugi. l. vlti. Ultimo gl. nostras. numerat casus, per quos libertus renouatur in seruitute. Sic vt in gl. Ultimo glo. inducit in argu. qd si pater, qz qui habet feudum committit feloniam, nō nocet filijs antea natis. Et de gl. ista fa-

per verbo nati, z die plene, vt tibi, z que dicitur in leum ratio, de dam. z in leum qui. ff. de inter. z releg.

ADDITIO S.

ALEX. C. Si manumissus. Et facit glad q. an offensa facta per lib. possit remitti ab vno alijs iuribus, z vide gloss. ma. in l. qz hac. s. quorics. alleg.

POMA. C. In seruitutem. Ista loquitur de remittente in seruitutem. Quid autem in remittente in seruitutem et debito suo possit a domino manumitti, vide Roma. sing. de cetero. in cap. p. l. us. Item ad primum dictum vide Jas. in l. j. post operis. de per. noui. rui.

POMA. C. Tertio no. vide ad hec aliquid per Sal. i. c. l. i. de de consti. z ibi Barb. in xxxj. ad si. z Ro. cōst. cccctij. vbi in dicit per hanc l. dicit qd civitas data aliquibus que propter superuententem guerram fuit extincta, non reuincit, licet iterato superueniat amicitia.

ALEX. C. Ultimo. gloss. inducit Delictum patris an nocet alijs in feudis plene. in leum qui. ff. de inter. z releg.

LEX III.

Actio ingratitudinis an sit proprium nomen.

Liberti. Reuerentia debetur heredibus et neis, z officiu iudicis imploratur. ingratitudinis coereuda. h. d. Quero utrum actio ingratitudinis sit proprium nomen actionis? Dicunt quod sic. Ist. tua determinat contrarium, quia in officiu iudicis quo coereatur ingratitudo liberti, quod nota dicit gloss. hic. z s. tit. j. l. penul. z si manumissor. z ita contra tenetur. Joan. ponit in arborie vnam cellulam in qua ponitur ingratitudinis actionem tamen vt ipse dicit, hanc quendam dicit non esse actionem, z illa est verior.

LEX IIII.

Libertine. Libertus, z eorum liberi propter seruitutem. h. d. Opp. s. co. de l. ij. Solu. propter delictum patris nō reuocantur in seruitutem filij, sed propter delictum eorum proprium sic, vt hic. Oppo. de liberta. s. de obseq. Sol. vno liberto debent filij liberti reuerentiam patroni, secus eo mortuo, vt lege contraria.

De iure annullorum aureorum, & de natalibus re-situendis Rubrica. VIII.

LEX I.

Atales. Cuius non potest restituere natalibus, hoc dicit.

LEX II.

Aureorum. Ius annullorum aureorum facit imaginari natalibus reuocandis, sed vere. h. d. Vide in l. j. huius tit. superius a nobis quando filius spiritus legitimitur, an debeant citari gnati, de hoc dicitur in l. nam ita diuus. ff. de ado. ibi gloss.

ADDITIO.

ALEX. C. Aureorum. No. hic gl. pro no. que facit quod licet laris habeatur pro ciue, hoc verum quo ad comoda, secus ad incommoda, vt not. in l. ij. s. si emancipat. ff. de contratab.

Qui admitti ad bono. possess. possint, & intra quod tempus. Rubrica. IX.

Dictum est s. de bonis libertorum, in quibus competat pro no bonorum possessio contratabulas, eius occasione promittunt generaliter de bonorum possessione z ista rubr. generaliter ad hoc quentem. Ad dendum est ergo quid sit bonorum possessio, s. hic, sed ego dicam super nigro.

ADDITIO.

ALEX. C. Et que ad tit. de leg. inclusive ab ista rub. qui ad ad bo. poss. legit Alce. Padue anno Deccccij. ideo que solita sunt scribi, vide in suis scripturis, z questio. b. qd voluit Bal. in rub. vltra Alex. an. cōst. xliij. lib. p. p.

Qui admitti. Istam rub. repetit Bulga. vbi tangit questiones fundamentales in materia bonorum possessionis ser pulchra dubia, vt ibi potes videre, que sint illa dubia, z in prin. tangit quomodo preiores potuerunt inducere bonorum possessionem, cum non haberent potestatem legis condendi istam rub. z materiam bonorum possessionis late attingit per questiones quas solemner tetigit hic Bal. in repe. huius rub.